

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Montessoriskolan Växthuset

Läsåret 2024/2025

Innehåll

Inledning	3
Montessoriskolan Växthuset	4
Växthusets vision.....	5
Främjande arbete.....	5
Ansvariga för plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.....	4
Delaktighet i upprättandet av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.....	4
Förankring av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	5
Rutiner för akuta situationer.....	6
Förbud mot repressalier.....	6
Uppföljning och utvärdering av läsåret 2023 – 2024	7
Uppföljning och utvärdering av föregående års mål mot kränkande behandling.....	7
Mål och förebyggande åtgärder mot kränkande behandling	13
Kartläggning och analys av risker för diskriminering och trakasserier	15
Förebyggande åtgärder mot diskriminering och trakasserier	16
Rutiner vid akuta situationer	18
Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	18
Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till.....	17
Rutiner vid kränkande behandling, diskriminering och trakasserier	17
Bilagor	20
Bilaga 1 Lagar.....	20
Bilaga 2 Begrepp.....	22
Bilaga 3 Växthusets årshjul för främjande arbete.....	24

Inledning

Barn och elever har rätt att utvecklas och lära i en trygg miljö fri från kränkande behandling och diskriminering. Alla skolor måste därför arbeta målinriktat mot kränkande behandling samt arbeta för att motverka diskriminering (inklusive trakasserier och sexuella trakasserier) och främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever. *Det finns även ett förbud mot repressalier.*

För att kunna arbeta med aktiva främjande åtgärder för att förebygga kränkande behandling och diskriminering (inklusive trakasserier och sexuella trakasserier) behövs ett arbete med kartläggningar, analyser, åtgärder och uppföljningar. En årlig plan mot kränkande behandling ska upprättas och löpande dokumentation av arbetet runt de sju diskrimineringsgrunderna ska ske (Skollagen, SFS 2010:800, Diskrimineringslagen, 200:567).

Montessoriskolan Växthuset har satt samman planen mot kränkande behandling och dokumentationen av det fortlöpande arbetet runt diskrimineringsgrunderna i ett dokument, "Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier". På Montessoriskolan Växthuset ser vi barnets dag som en helhet där både skola och fritidsverksamhet ingår och planen gäller båda verksamheterna.

För en tydligare beskrivning av lagar se bilaga 1

För en kortfattad beskrivning och förklaring av begrepp se bilaga 2

Rutiner för arbetet med denna plan

Årsplan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

	Område	Ansvarig
Augusti	Läsårets plan, med elev- och personalversioner, fastställs innan terminsstart. Presentera planen för personal och elever	Elevhälsan
September	Presentera plan för vårdnadshavare på föräldramöte	Elevhälsan
Oktober	Följ upp uppsatta mål och åtgärder på personalmöte och elevråd	Elevhälsan
November		
December		
Januari	Följ upp uppsatta mål och åtgärder på personalmöte och elevråd	Elevhälsan
Februari		
Mars		
April	Följ upp och analysera uppsatta mål och åtgärder med personal och elever (p-möte, klassråd, elevråd och fokusgrupper) Kartlägg nuläge gällande kränkande behandling och diskriminering med personal och elever (p-möte, klassråd, elevråd och fokusgrupper)	Elevhälsan
Maj	Analysera och diskutera kartläggningen i trivselgrupper, elevhälsan och elevrådet. Sätt upp nya mål och åtgärder utifrån analysen	Elevhälsan
Juni	Skriv ny plan för kommande läsår	Elevhälsan

Ansvariga för plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Rektor är ansvarig för Montessoriskolan Växthusets plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Arbetet med planen sker i samarbete med trivselteamet och elevvårdsteamet. Planen gäller för läsåret 2024 – 2025

Delaktighet i upprättandet av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Växthusets personal och elever får *utvärdera* uppsatta mål och åtgärder vid olika diskussionstillfällen under hela läsåret. Personalen gör det på personalmöten och lärar-/fritidsträffar medan elever gör det i olika fokusgrupper. För att *kartlägga* risker för kränkningar, diskriminering och trakasserier får personal och elever diskutera utifrån givna frågor runt var, hur och när det eventuellt kan uppstå kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier. Detta sker vid olika tillfällen och i olika sammanhang på vårterminen. Elevvårdsteamet ser även över incidentrapporter för att upptäcka eventuella mönster. Utifrån det utvärderingen och kartläggningen visar, görs en *analys* och förslag på nya *mål och åtgärder* tas fram i samarbete med elevhälsoteamet, trivselteamet och elevrådet.

Förankring av plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier

Montessoriskolan Växthusets plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier finns även i en förenklad version. Den förenklade versionen presenteras och förankras i varje klass i början av varje termin men också vid behov. Personalen får planen presenterad för sig i början av höstterminen. Personalen ska sätta sig in i planen och ansvara för att den förankras hos eleverna. Vårdnadshavare kan ta del av planen på skolans hemsida och får den även presenterad på vårdnadshavarmöten.

Montessoriskolan Växthuset

Växthusets vision

Montessoriskolan Växthuset – en skola att växa och blomstra i

Alla elever ska vara trygga, utvecklas maximalt utifrån sina unika förutsättningar och få utbildning av högsta kvalitet.

Främjande arbete

Som del av det främjande arbetet för att skapa trivsel, trygghet och en Vi-anda på Växthuset arbetar vi med gruppstärkande aktiviteter i klasserna och fritidsgrupperna på olika sätt.

Ett sätt är formulerat som ett årshjul med aktiviteter (se bilaga 3). Varje klass har ansvar för en aktivitet och bjuder in de övriga klasserna. Utöver det har fritidspersonal tillsammans med elever ansvar för aktiviteter som fritidshemmets dag, halloween och julmarknad. Läsåret startar alltid med fokus på att skapa gemenskap i klasserna. De första veckorna på höstterminen arbetar varje klass på olika sätt för att lära känna varandra samt skapa en Vi-anda i gruppen.

Ett annat sätt där vi stärker gemenskapen för hela skolan sker genom aktiviteter i faddergrupper. Eleverna är indelade i 10 grupper som är åldersblandade med elever från förskoleklass till och med årskurs 6. En gång per månad anordnas fadderaktiviteter där eleverna får delta med sin faddergrupp i aktiviteter som svampplockning, femkamp, lekar, tävlingar, högläsning och skapande verksamhet. Syftet med fadderaktiviteter är att skapa gemenskap och trygghet på hela skolan. Genom att lära känna varandra över åldersgränserna känner man tillhörighet till fler grupper än den egna klassen. Ansvariga för faddergrupper och dess aktiviteter är Trivselteamet.

Även rastaktiviteter är ett främjande arbete på Växthuset. Rastaktiviteter har visat sig minska konflikter och skapar även det gemenskap utöver klassgemenskapen. Varje rast erbjuder minst två aktiviteter samt en rastbod där eleverna kan låna saker. Schema över rastaktiviteter presenteras på tv-skärmen vid entrén. Varje rast finns ett flertal rastvärdar

ute som dels leder aktiviteter dels är utspridda bland eleverna. Ansvariga för rastverksamheten är rastvårdsgruppen.

Rutiner för akuta situationer

Skolan har skyldighet att utreda så snart någon i personalen får kunskap om att en elev känner sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier. På Montessoriskolan Växthuset finns specifika rutiner (se dokument: "Rutiner vid kränkande behandling eller trakasserier") för detta arbete. Huvudman, rektor och elevhälsoteamet ansvarar för utredningar av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Förbud mot repressalier

Personal får inte utsätta elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling.

Uppföljning och utvärdering av läsåret 2023 – 2024

Uppföljning och utvärdering av föregående års uppsatta mål mot kränkande behandling

Mål	Konkret åtgärd
Öka antalet elever som deltar vid rastaktiviteterna	1. En variation av nya lekar och aktiviteter2. Varierande bollsporter på multiarenan3. All personal får information om kommande veckans rastaktiviteter4. Ge eleverna information om aktiviteterna som hålls under rasterna5. Rastråd
Utvärdering	
1. Under läsåret har en variation av nya lekar och aktiviteter erbjudits under lunchrasterna, till exempel bandy, stafett och skattjakt. Variationen av lekar har tagits fram utifrån elevernas intressen och förslag, när de har efterfrågat repetition av lekar, ex "under hökens vingar", har detta erbjudits.2. På multiarenan detta läsår har vi haft varierande bollsporter med fasta dagar för fotboll och-basketmatcher. På måndagar, onsdagar och fredagar har eleverna fått spela fotbollsmatcher, då har de även varit uppdelade i klasser som fick spela specifika dagar, och en dag som var "flexibel". På tisdagar och torsdagar har eleverna fått spela basketmatcher. Denna variation minskade antalet konflikter och förebyggde risker för kränkande behandling. Att eleverna blev uppdelade i klasser som fick spela ihop var även en förebyggande faktor.3. All personal fick information om kommande rastaktiviteter via teams på fredagar.4. Eleverna fick information om rastaktiviteterna i klassrummet, när rastvärdschemat och veckans rastaktiviteter hängde på klassrumsdörren brukade dem även kolla själva.5. Under värderundslektionerna har eleverna haft rastråd där hela lektionen har handlat om rasterna. Eleverna fick då ge förslag på förändring/förbättringar. Detta har skett 1g/termin.	

Mål	Konkret åtgärd
Utveckla elevernas förmåga att ta ansvar för sitt eget beteende och språkbruk	1. Plan B samtal (all personal)2. Värdegrundsarbete3. Föreläsningen "Det finns inga omöjliga elever" av Susanne Norman4. Nytt steg i åtgärdstrappan
Utvärdering	
1. När elever har haft ett beteende och språkbruk som går emot reglerna har bl.a fritidspersonal haft plan B samtal med eleverna, vilket ledde till en förbättring. Däremot behövs ett fortsatt arbete där all personal använder sig av plan B samtal i en större utsträckning.2. Varje vecka med uppehåll den 4:e veckan har varje klass haft värdegrundslektioner. Lektionerna planerades efter de olika delarna i Växthusets	

värdegrundsarbete "hjärta och hjärna". Detta har till stor del hjälpt eleverna utveckla sin förmåga att ta ansvar för sitt beteende och språkbruk. Däremot är det samma specifika elever som återkommande har svårigheter kring detta, det är elever med NPF.

3. Föreläsningen gav personalen verktyg för ledarskap och gränssättning.
4. Ett nytt "disciplinärt" steg lades till i åtgärdstrappan, vilket har varit uppskattat av personal, elever och även föräldrar.

Mål	Konkret åtgärd
Ha en tydliggörande pedagogik som genomsyrar hela dagen	1. Använda de 7 frågorna under skola och fritids 2. Ha en tydlig överenskommelse med elev – vårdnadshavare relaterat till fritidsklubben
Utvärdering	
1. Den tydliggörande pedagogiken genomsyrade hela skol- och fritidstiden främst genom att den satt i strukturen och rutinerna. 2. Denna överenskommelse har varit bra för fritidsklubben. Att ha haft möjligheten att kunna skicka hem elever som inte håller sig till reglerna har varit en tydlig signal för eleverna om våra förväntningar.	

Sammanfattning

Uppföljning och utvärdering visar att personalen har genomfört de uppsatta målen och åtgärderna till stor del.

Vad gäller arbetet med rastaktiviteterna visar uppföljningar och utvärderingen att arbetet är i behov av vidareutveckling, specifikt vad gäller antalet elever som deltar vid dem vuxenledda rastaktiviteterna. Det har erbjudits en variation av nya lekar som ändå inte lyckats locka fler antal elever. Utvärderingen visar däremot att de vuxenledda aktiviteter som leds tillsammans med elever, där eleverna har fått ansvar i att hålla lekar har varit mer populära då fler antal elever har deltagit vid dessa. För att locka fler elever till rastaktiviteter behöver eleverna få vara mer delaktiga i planeringen och genomförandet av rastaktiviteterna. Därför behöver rastvårdsgruppen återkommande bjuda in elever till träffarna och ha fler rastaktiviteter som leds av personal och elever tillsammans.

Utvärderingen visar även att det nya upplägget på multiarenan med varierande bollsporter samt uppdelningen av årskurser som spelar fotboll med varandra har bidragit till en minskning av incidenter och kränkande behandling vad gäller fotbollsmatcher under lunchrasten jämfört med tidigare läsår. Detta är alltså viktigt att upprätthålla nästa läsår. Eleverna har även med hjälp av personal under fotbollsmatcher utvecklat strategin att vid närkamp eller "hårt spel" kunna säga förlåt och hjälpa den andra upp osv, detta är något som minskat antal konflikter på under fotbollsspelande.

Eleverna själva upplever att antalet konflikter under lunchrasten är mindre jämfört med tidigare läsår. Enligt dem är den plats som har fortsatt hög risk för konflikter och kränkande behandling KING-planerna och fotbollsmatcher, då dem upplever att det är mycket tjafs där som kan eskalera.

Uppföljning och utvärdering visar även att elever har till viss del utvecklat sin förmåga att ta ansvar för sitt beteende och språkbruk. Däremot uttrycker både elever och personal att det oftast är samma elever som har fortsatt svårigheter kring detta. Eleverna upplever att personalen tydligt markerar vid dåligt beteende och språkbruk, de har även uppmärksammat att man kan få konsekvenser, vilket de tycker är bra.

Utvärdering av målet att en tydliggörande pedagogik genomsyrar hela dagen visade att detta blev något som satt i strukturen, vilken skapade trygghet då eleverna uppskattade det fasta rutinerna som tydliggjorde och besvarade de sju frågorna.

Sammanfattningsvis visar utvärderingen behovet av utveckling och fortsatt arbete kring främjandet av trygga lärmiljöer och raster. Både under lunch och fritidsraster behöver det erbjudas aktiviteter som eleverna vill delta vid. Vi ser även behov av arbete kring att följa Växthusets åtgärdstrappa i en större utsträckning.

Uppföljning och utvärdering av arbete mot diskriminering

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd

Funktionsvariationer	- Ha lektioner om olika funktionsvariationer (Värdegrundsarbetet)
Utvärdering	
Under värdegrundsarbetet har det förekommit lektioner kring olika funktionsvariationer. Eleverna uttrycker att de har fått lära sig om synliga och osynliga funktionsvariationer, vilket hjälpt dem att få en ökad förståelse för olika människors beteende. De uttrycker att de numera inte upplever olika anpassningar som orättvisa när de har fått större förståelse för olika människors olika behov på grund av olika funktionsvariationer. Att eleverna använder olika funktionsvariationer som skällsord är däremot något som ökat, de förekommer ord som "adhd-barn, cp, retard och down".	

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd
Kön	- Personalen agerar föredöme och lockar till aktiviteter som eleverna vanligtvis inte väljer - All personal tar tillfället i akt och bemöter elevernas attityd och föreställningar runt kön
Utvärdering	
På multiarenan är det oftast pojkar som spelar matcher. Vid basketmatcher under lunchrasterna har flera flickor även deltagit vid matcherna. På fritids har de haft fotbollsturneringar flera gånger, då alla har deltagit, vilket har varit mycket bra. Årskurs 6 har även lett fotbollsskola, där har många flickor deltagit. Många flickor uttrycker själva att det inte alltid är så välkomna att delta vid "killarnas" aktiviteter, som till exempel fotboll, där de till och med inte fått vara med ibland.	

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd
Sexuell läggning	- All personal tar tillfället i akt och bemöter elevernas attityd och föreställningar runt sexuell läggning
Utvärdering	
Under läsåret har användningen av kränkande ord som skällsord ökat. Eleverna själva säger ofta att det är på skoj och kommer från trender på sociala medier. Vid dessa tillfällen har personal bemött detta och markerat noll-tolerans vid behov.	

Sammanfattning

Uppföljning och utvärdering visar att personalen genomfört de uppsatta åtgärderna till stor del. Vid uppföljningar och utvärdering ser vi behov av fortsatt arbete och utveckling kring samma diskrimineringsgrunder, med tillägg av diskrimineringsgrunden etnicitet. Både elever och personal uttrycker att mycket av det språkbruk som används vid upprörda situationer som skällsord är relaterade till funktionsvariationer, sexuell läggning och etnicitet.

Läsåret 2024-2025

Kartläggning och analys av risker för kränkande behandling

Kartläggningen visar att antalet utredningar om inträffad kränkande behandling ligger på samma nivå som tidigare läsår. Kartläggningen visar att risken för kränkande behandling är högst under lunch-och fritidsraster samt under lektioner. Kränkningarna börjar oftast med att man retas och eskalerar sedan till verbala kränkningar. Antalet utredningar där fysiskt våld som sparkar eller slag förekommit har däremot minskat detta läsår, kartläggningen visar att när våld förekommit är det till mestadels utomhus under lunch-och fritidsraster.

I analys ser vi ett tydligt mönster i att det är samma återkommande elever som utsätter varandra och andra för kränkande behandling under raster och lektioner. Det är elever med beteendeproblematik och/eller funktionsvariationer, där en del av dem är elever som har svårt att följa regler och andra är elever som har funktionsvariationer med en impulsiv tendens och saknar ett konsekvenstänk. Detta är ett område som är i behov av vidareutveckling och fortsatt arbete, dels genom att all personal följer Växthusets åtgärdsstrappa i en större utsträckning, dels genom att arbeta med att skapa trygga lärmiljöer och trygga raster som är förutsägbara i högsta mån. Vilket kan leda till mindre risk för kränkande behandling överlag.

Utifrån både elever och personals upplevelse är KING och fotbollsmatcher de platser som har högst risk för kränkande behandling under rasterna. I analys ser vi att det handlar om elever som har svårt att vara underlägsna eller förlora och agerar impulsivt med kränkande ord eller knuffas.

För att minimera risk för kränkande behandling vid fotbollsmatcher behövs ett fortsatt förebyggandearbete med dagar för varierande bollsporter och klassuppdelningar så äldre och yngre elever inte spelar fotbollsmatcher ihop. Rastvärdspersonalen vid fotbollsmatcher behöver även ansvara för att fördela lagen jämnt, då lagfördelningen är något som kan öka risk för kränkande behandling. Detta ansvarar rastvärdgruppen för.

I analys ser vi att aktiviteten KING har en hög risk för kränkande behandling då aktiviteten i sig är ganska intensiv och kan väcka starka känslor som fler elever inte är kapabla i att hantera då de agerar impulsivt och aggressivt. Därför behöver rastvärdgruppen arbeta vidare med att minimera risk för kränkande behandling genom att se till att uppdaterade regler synligt hänger uppe. En separat KING ruta ritas upp vid boden för förskoleklassen och åk 1 där de får spela separat.

Kartläggningen visar även att under lunchrasten förekommer kränkningarna högst bland de elever som "går runt". I analys ser vi att det är elever som inte kommer in i en aktivitet som de upplever är en meningsfull sysselsättning, i stället går dem runt på gården och hamnar i konflikter. För att locka fler elever till rastaktiviteterna behöver rastvärdgruppen inkludera elever i gruppen och ha "rastråd" i en större utsträckning där eleverna själva kan få planera

och leda rastaktiviteter tillsammans med aktivitetsansvariga. För att öka tryggheten under raster behöver eleverna lära sig hantera och följa de regler som gäller under rasterna och dess aktiviteter, därför ska detta tas regelbundet under värdegrundslektionerna.

För att öka tryggheten på skolan behöver arbetet med värdegrundslektioner och faddergrupper fortgå och vidareutvecklas med hjälp av både personal och elevers delaktighet. För att skapa trygga lärmiljöer behöver värdegrundslektionerna inkludera ett systematiskt arbete för varje klass där klassrumsregler i samråd med elevers delaktighet tas fram och följs upp regelbundet.

I analys ser vi att eleverna har en viss jargong som kan uppfattas som otrevlig där användningen av otrevliga och fula ord har normaliserats. Vi ser stora utmaningar med elever som tar till sig trender av fraser och ord från sociala medier som inte är lämpliga och kan uppfattas som kränkande. Många elever tror att det är okej och menar inte att kränka någon, vi ser att dessa ord och fraser kan vara start till en konflikt som eskalerar. Denna jargong och trender från sociala medier inkluderas i värdegrundsarbetet där eleverna får möjlighet att reflektera och diskutera.

Sammanfattningsvis visar analysen av kartläggningen behovet av utveckling och fortsatt förebyggandearbete kring rasterna och rastaktiviteterna, i att följa åtgärdstrappan i en större utsträckning och med att främja trygga lärmiljöer och trygga raster (värdegrundslektioner).

Mål och förebyggande åtgärder mot kränkande behandling

Utifrån uppföljning och utvärdering av föregående år samt kartläggning har följande mål för läsåret tagits fram.

Mål	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvars-fördelning
Ökad trygghet under raster med aktiviteter som eleverna deltar vid	Klasser får planera och leda rastaktiviteter	Varje månad	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2025 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	Rastvårdsgruppen/ Värdegrundslektioner
	Multiarenan åk uppdelat	Hela läsåret		Rastvårdsgruppen
	Separat king-plan för förskoleklassen och åk1	Hela läsåret		Rastvårdsgruppen
	Varierande bollsporter på multiarenan	Hela läsåret		Rastvårdsgruppen
				Rastvårdsgruppen

Mål	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Följa åtgärdsstrappan i större utsträckning	Ha plan B samtal	Vid behov	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT	All personal
	Ha återkommande samtal med vårdnadshavare	Vid behov	Kartläggning elever och personal maj 2025 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	All personal

Mål	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Ökad trygghet i lärmiljön	Värdegrundslektioner: klassrumsregler och uppföljningar	Efter varje lov och vid behov	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2025	Norah och Sheno
	Avstämning med elevhälsan	1g/månad	Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling december och maj	Elevhälsan

Kartläggning och analys av risker för diskriminering och trakasserier

Kartläggningen av risker för diskriminering och trakasserier visar att vi detta läsår behöver fortsätta arbeta förebyggande runt fyra diskrimineringsgrunder, kön, funktionsvariationer, sexuell läggning och etnicitet.

Elever med funktionsvariationer och normavvikande beteende kan bli utsatta för elaka kommentarer. Mycket av det språkbruk som används vid upprörda situationer, men även vid skoj är relaterade till funktionsvariationer, sexuell läggning och etnicitet.

Vi ser stora utmaningar med elever som tar till sig trender av fraser och ord från sociala medier som är kränkande och diskriminerande. Många elever tror att det är okej och menar inte att kränka någon, vi ser att dessa ord och fraser kan vara start till en konflikt som eskalerar.

Kartläggningen visar att elever med funktionsvariationer ofta är återkommande med att både diskriminera andra och själva bli diskriminerade. I analys ser vi därför behovet att arbeta vidare med Växthusets åtgärdstrappa så att den arbetas med i större utsträckning.

I analys av kartläggningen ser vi även behov av att arbeta vidare med diskrimineringsgrunden kön specifikt relaterat till aktiviteter där inte alla känner sig välkomna i att delta utan bemöts med irritation och en anda som inte är särskilt välkommande.

Förebyggande åtgärder mot diskriminering och trakasserier

Utifrån uppföljning och utvärdering av föregående år samt kartläggning har följande förebyggande åtgärder för läsåret tagits fram:

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Funktionsvariationer	Ha lektioner om olika funktionsvariationer	2g/termin	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2025 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	Värdegrundsarbetet - Sheno och Norah
	All personal tar tillfället i akt och bemöter elevernas attityd och föreställningar runt funktionsvariationer	Hela läsåret		All personal

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Kön	Personalen agerar föredöme och lockar till aktiviteter som eleverna vanligtvis inte väljer	Hela läsåret	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2024 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	Rastvärdar och Fritidspersonal
	All personal tar tillfället i akt och bemöter elevernas attityd och föreställningar runt kön	Hela läsåret		All personal

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Sexuell läggning	All personal tar tillfället i akt och bemöter elevernas attityd och föreställningar runt sexuell läggning	Hela läsåret	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2024 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	All personal
	Handlingsplaner skola och fritids			

Diskrimineringsgrund	Konkret åtgärd	När?	Uppföljning och utvärdering	Ansvarsfördelning
Etnicitet	All personal tar tillfället i akt och bemöter elevernas attityd och föreställningar runt etnicitet	Hela läsåret	Personalmöten HT och VT Elevråd HT och VT Kartläggning elever och personal maj 2024 Observationer på plats Analys av incidentrapporter och utredningar av kränkande behandling i december och maj	All personal
	Handlingsplaner skola och fritids			

Rutiner vid akuta situationer

På Montessoriskolan Växthuset är all personal ansvarig för att agera så snart de får kännedom om en kränkning, dokumentera händelsen och meddela skolans psykosociala team.

Vid en pågående konflikt gäller det att personalen avbryter konflikten och bemöter de inblandade på ett lågaffektivt sätt. Så snart som möjligt ska händelsen rapporteras till psykosociala teamet. Händelsen kan antingen avslutas direkt av inblandad personal, utredas som en konflikt av inblandad personal och/eller tillsammans med psykosociala teamet eller utredas som en kränkande behandling av psykosociala teamet.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

För att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling krävs goda relationer mellan elev och personal, samt ett bra samarbete med vårdnadshavare.

Varje klass på lågstadiet, har en klasslärare och en fritidspersonal kopplad till elevgruppen. Fritidspersonalen följer eleverna till fritidshemmet under hela dagen och har därmed en överblick över elevens hela vistelsetid på skolan och fritids.

All personal ska markera att inga former av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling accepteras. På Montessoriskolan Växthuset är alla barn allas barn, vilket innebär att vuxna ska ta hand om och visa omsorg även om de elever som inte tillhör ens egen klass eller grupp.

Definition kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat beteende av den som blir utsatt. Det är den som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande.

Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av flera andra barn eller elever i verksamheten. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta även på internet, till exempel på sociala medier. Vad som är kränkande behandling beror på den enskilda situationen.

Källa: 6 kapitlet 3 och 9 §§ skollagen, proposition 2005/06:38 sidan 136 och följande

Hur elever och vårdnadshavare rapporterar händelser

Eleverna ska i första hand vända sig till klasslärare, fritidspersonal som är kopplad till klassen eller till Elevhälsoteamet. Eleverna kan alltid vända sig till all personal på skolan och i fritidshemmet.

För vårdnadshavare gäller det att i första hand vända sig till klasslärare eller fritidspersonal som är kopplad till klassen. De kan också vända sig till Elevhälsoteamet.

Rutiner vid misstanke om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering och trakasserier av annan elev

Vid en pågående konflikt där elever misstänks uppleva eller bli utsatta för kränkande behandling har all personal som ser eller får kännedom om händelsen skyldighet att omedelbart ingripa. Så snart som möjligt ska händelsen dokumenteras och rapporteras enligt gällande konflikthanteringsmodell, se bil.

Montessoriskolan Växthusets system för rapportering av incidenter, konflikter och kränkande behandling:

1. Personal ser eller får veta att en elev blivit kränkt och agerar omgående för att reda ut vad som hänt enligt gällande konflikthanteringsmodell.
2. Personal lämnar skyndsamt en skriftlig information om vad som inträffat till rektor och elevhälsoteamet.
3. Rektor meddelar huvudmannen och beslutar om händelsen kräver omedelbara disciplinära åtgärder, ex tillfällig avstängning av elev för att säkerställa alla elevers trygghet.
4. Huvudman uppdrar till Elevhälsoteamet att skyndsamt genomföra utredning och kontakta vårdnadshavare.
5. Om utredning visar att så behövs, upprättas åtgärder.
6. Om åtgärder upprättats sker uppföljning och utvärdering av insatta åtgärder med inblandade parter efter överenskommen tid.
7. Om kränkningarna inte upphör trots insatta åtgärder görs ny utredning med åtgärdsförslag av rektor och huvudman.
8. Vid behov anlitas extern expertis för att lösa situationen.
9. Utredningen och dess uppföljning förvaras i elevens personliga mapp.

Rutiner vid misstanke om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering och trakasserier av personal på skolan

All personal som får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkande behandling av personal på skolan har skyldighet att omedelbart ingripa.

1. Händelsen rapporteras skyndsamt enligt skolans konflikthanteringsmodell.
2. Rektor informerar huvudman och beslutar om eventuella omedelbara disciplinära åtgärder, ex stänga av personal i väntan på utredning.
3. Rektor utreder ärendet
4. Om utredningen fastställer att det rör sig om kränkande behandling, så beslutar rektor om åtgärder för att säkerställa att det inte upprepas.
5. Rektor ansvarar för att informera vårdnadshavare och berörd personal.
6. Om åtgärder upprättats sker uppföljning och utvärdering av insatta åtgärder med inblandade parter efter överenskommen tid.
7. Vid behov anlitas extern expertis för att lösa situationen.

8. Utredningen och dess uppföljning sparas i elevens och personalens respektive personliga mappar.

Bilagor

Bilaga 1 Lagar

Skollagen (SFS 2010:800) I Skollagen framgår att det inom förskola, skola och fritidshem råder nolltolerans mot kränkande behandling. Det ska bedrivas ett målinriktat arbete för att kränkningar inte ska förekomma och att detta arbete ska bedrivas i en plan mot kränkande behandling. I planen ska det bland annat framgå hur verksamheten arbetar med frågan, vilka rutiner som finns för skolans personal och vart man som barn eller elev kan vända sig (Skollagen 6 kap.).

FN:s konvention om barnets rättigheter Barnkonventionen består av 54 artiklar. Artikel 2, 3, 6 och 12 kallas för de fyra huvudprinciperna och är vägledande för hur helheten ska tolkas. Eftersom Sverige har ratificerat Barnkonventionen innebär det att Barnkonventionens innehåll gäller för Sveriges alla barn.

Artikel 2 slår fast att alla barn har samma rättigheter och lika värde och att ingen får diskrimineras.

Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Innebörden av barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall.

Artikel 6 anger att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas. Artikeln berör inte enbart barnets fysiska hälsa utan även den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

Artikel 12 handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem, utifrån ålder och mognad.

Diskrimineringslagen (2008:567) Diskriminering innebär att en barn/elev, direkt eller indirekt, missgynnas av skäl som har samband med diskrimineringsgrunderna: Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning, Ålder

Barn/elever kan i juridisk mening inte diskriminera varandra utan i förskolan/skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldiga till diskriminering. Då diskriminering handlar om ett missgynnande och förutsätter någon form av maktövertag hos den som gör sig skyldig till diskrimineringen.

För att motverka diskrimineringen ska man enligt Diskrimineringslagen (2008:567) arbeta med Aktiva åtgärder mot diskriminering. Arbetet med diskriminering ska dokumenteras och bedrivas i fyra steg:

1. Undersöka

2. Analysera
3. Åtgärda
4. Följa upp och utvärdera

Utöver detta ska verksamheten ha en policy mot sexuella trakasserier, trakasserier och mot repressalier.

Bilaga 2 Begrepp

Kränkande behandling – innebär uppträdande som kränker ett barns/en elevs värdighet, men som inte nödvändighetsvis har samband med diskrimineringsgrunderna.

Kränkningar kan se ut på många olika sätt. De kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara både synliga och dolda, utföras i verksamheten men också via telefon eller internet. Kränkande behandling kan både utföras vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Mobbing är en form av kränkande behandling.

Trakasserier – innebär kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna. Det kan till exempel uttryckas i form av nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande, fysiskt våld, utfrysning och hot.

Trakasserier kan vara också av sexuell natur och benämns då sexuella trakasserier, som exempelvis sexuella beröringar, sexuella skämt eller bilder som anspelar på sex.

Diskriminering – Barn /elever kan i juridisk mening inte diskriminera varandra utan i förskolan/skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldiga till diskriminering. Då diskrimineringen handlar om ett missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som gör sig skyldig till diskrimineringen.

Kön

Det biologiska kön som registrerats för en person vid födseln eller det kön som senare fastställts för hen. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet

Könsidentitet eller könsuttryck

Personer vars könsidentitet och/eller könsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats vid födseln. Det kan exempelvis vara transsexuella, transvestiter och intersexuella. Med könsidentitet eller könsuttryck menar DO en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller liknande förhållande avseende kön.

Etnisk tillhörighet

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Den etniska tillhörigheten bygger på själv identifikation. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Åskådningar såsom kristendom, judendom, islam, buddhism, hinduism, ateism och agnosticism. Rasistiska övertygelser samt etiska och filosofiska värderingar som inte har samband med religion faller utanför, liksom politiska åskådningar.

Funktionsnedsättning

En nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Skolan ska vidta skäliga åtgärder för att den

fysiska, pedagogiska och sociala miljön görs tillgänglig så att en elev med en funktionsnedsättning kan delta på lika villkor som andra.

Sexuell läggning

Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Ålder

Ingen ska missgynnas på grund av ålder.

Repressalier – Personalen får inte utsätta ett barn/en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet/eleven eller vårdnadshavaren har anmält förskolan/skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Bilaga 3 Växthusets årshjul för främjande arbete

